

فهرست مطالب

۱	۱	کانون دیابت
۱	۱-۱	پیش‌گفتار
۲	۲-۱	تعاریف
۲	۱-۲-۱	کانون
۲	۲-۲-۱	دیابت یا بیماری قند
۲	۳-۲-۱	تشخیص بیماری
۳	۳-۱	اهداف و سیاست های تشکیل کانون دیابت محله
۳	۴-۱	وظایف و مأموریت کانون های دیابت محله
۴	۵-۱	وظایف شهرداری در قبال کانون
۶	۶-۱	شرایط عضویت در کانون
۶	۷-۱	ارکان کانون
۸	۲	کانون داوطلبین اهدای خون
۸	۱-۲	پیش‌گفتار
۹	۲-۲	معرفی
۱۰	۳-۲	اهداف
۱۰	۴-۲	منشور اخلاقی کانون داوطلبین اهدای خون محلی
۱۱	۵-۲	وظایف کانون داوطلبی اهدای خون محلی

۱۳	۳	کانون پزشکان محله
۱۳	۱-۳	پیش‌گفتار
۱۴	۴	کانون جوانان
۱۴	۱-۴	پیش‌گفتار
۱۵	۲-۴	اهداف
۱۵	۳-۴	وظایف کانون جوانان
۱۶	۴-۴	وظایف اداره کل سلامت
۱۶	۵-۴	وظایف اداره سلامت مناطق
۱۷	۵	کانون معلولان
۱۷	۱-۵	پیش‌گفتار
۱۸	۲-۵	تعاریف و انواع معلولیت
۱۸	۳-۵	اهداف و سیاست‌ها
۱۹	۴-۵	وظایف و مأموریت‌های کانون معلولان
۲۱	۵-۵	شرایط عضویت
۲۲	۶	کانون خادمین مساجد
۲۲	۱-۶	پیش‌گفتار
۲۳	۲-۶	تکالیف قانونی
۲۴	۳-۶	اقدامات پیشین
۲۵	۴-۶	تعاریف
۲۶	۵-۶	آیین‌نامه اجرایی بهداشت و ایمنی مساجد
۲۶	۱-۵-۶	وظایف اداره کل سلامت
۲۷	۲-۵-۶	وظایف معاونت اجتماعی و فرهنگی منطقه
۲۸	۳-۵-۶	وظایف خادم سلامت مسجد محله

۳۰	۷	کانون مادر و کودک
۳۰	۱-۷	پیش‌گفتار
۳۱	۲-۷	تعاریف
۳۲	۳-۷	ضرورت اجرا
۳۴	۴-۷	اهداف کانون
۳۵	۵-۷	فعالیت های پیشنهادی کانون
۳۷	۶-۷	وظایف اداره سلامت مناطق
۳۷	۷-۷	شرح وظایف کانون
۳۹	۸	کانون پیشگیری از چاقی
۳۹	۱-۸	پیش‌گفتار
۳۹	۲-۸	تعاریف
۴۰	۳-۸	اهمیت و ضرورت
۴۱	۴-۸	اهداف و سیاست های تشکیل کانون پیشگیری از چاقی
۴۱	۵-۸	وظایف و مأموریت کانون های پیشگیری از چاقی محله
۴۲	۶-۸	شرایط عضویت در کانون
۴۲	۷-۸	ارکان کانون
۴۳	۸-۸	وظایف شهرداری در قبال کانون
۴۵	۹	کانون سالمندان
۴۵	۱-۹	پیش‌گفتار
۴۶	۲-۹	هدف کلی کانون سالمندان
۴۶	۳-۹	هدف از تشکیل کانون سالمندی

فصل اول

کانون دیابت

۱-۱ پیش‌گفتار

در چند سال اخیر اداره کل سلامت شهرداری تهران با نگاه سلامت محور در جامعه شهری تهران بزرگ به تأسیس خانه‌های سلامت و به دنبال آن با تعیین گروه‌های هدف به شکل خاص همانند گروه مادر و کودک، معلولان و سالمندان و نیز دایر نمودن کانون‌هایی در جهت ارتقاء سلامت این اقشار خاص اقدام نموده است. اخیراً نیز طرح غربال‌گری بیماری دیابت، که یکی از معضلات اساسی قرن معاصر در جوامع متمدن و شهری است و عوارض متعدد و نیز غیر قابل جبرانی برای جوامع انسانی به دنبال دارد، توسط اداره کل سلامت شهرداری تهران اجرا شد. معضل دیابت در کشور ما هر روز پیچیده‌تر می‌شود و افزایش بیماران مبتلا به دیابت و کثرت افرادی که آمادگی ابتلا را دارند لزوم یک بررسی کلی و انجام یک آمارگیری صحیح و با دقت، جهت تعیین دقیق تعداد بیماران مبتلا به دیابت نوع اول، نوع دوم و دیابت دوران حاملگی و مستعدان ابتلا به دیابت را در معرض یک ضرورت اجتماعی قرار می‌دهد. آمار ابتلا به دیابت در کشور ما حدود ۷٪ می‌باشد. بنابراین در سال ۱۳۸۹ شمار مبتلایان بالغ بر ۵ میلیون نفر می‌باشد.

به نظر می‌رسد تنها راه شناسایی دقیق بیماران و برنامه‌ریزی جهت پیشگیری و درمان دیابت نوع اول یا دوم و افراد مستعد یا پیش‌دیابت و دیابت دوران حاملگی توسط آموزش جامعه نگر و تشویق

مردم به خصوص بیماران دیابتی و خانواده آنها جهت شرکت در این امر مهم، می باشد و بدون همکاری مردم هیچکدام از طرح های مربوط به دیابت به مرحله عمل و نتیجه مطلوب نخواهد رسید.

بنابر همین ضرورت اداره کل سلامت شهرداری تهران اقدام به راه اندازی کانون دیابت محله در سطح مناطق ۲۲ گانه شهرداری تهران نموده است.

۲-۱ تعاریف

۱-۲-۱ کانون

مؤسسه ای است غیر دولتی، غیر تجاری، غیر سیاسی و غیر انتفاعی که در چارچوب اهداف، اساسنامه و رعایت قوانین و مقررات موضوع کشور جمهوری اسلامی ایران برای مدت نامحدود فعالیت می کند (که در این اساسنامه منظور از کانون، کانون دیابت محله می باشد).

۲-۲-۱ دیابت یا بیماری قند

بیماری دیابت یا بیماری قند، بیماری مزمنی است که در نتیجه اختلال در تولید و عملکرد انسولین در بدن به وجود می آید. انسولین هورمونی است که در لوزالمعده تولید می شود و سلول ها را قادر می سازد که گلوکز را از خون گرفته و برای تولید انرژی استفاده کنند (قند خون را کاهش می دهد). لوزالمعده فرد مبتلا به دیابت، انسولین مورد نیاز بدن را تولید نمی کند (دیابت نوع ۱) و یا انسولین کارایی لازم را در بدن این افراد ندارد (دیابت نوع ۲).

۳-۲-۱ تشخیص بیماری

سازمان جهانی بهداشت، فردی که شرط ذیل را دارا باشد دیابتی می داند:

۱. قند پلاسمای ناشتا بیشتر از ۱۲۶ میلی گرم در دسی لیتر در دو نوبت داشته باشد.

۲. قند پلاسمای دو ساعت پس از میل ۷۵ گرم قند بالاتر از ۲۰۰ میلی گرم در دسی لیتر داشته باشد.

تبصره ۱: کلیه تشخیص‌ها در خصوص دیابت و عوارض آن مطابق با کتب معتبر پزشکی روز قابل تغییر و تفسیر می باشد.

۳-۱ اهداف و سیاست‌های تشکیل کانون دیابت محله

۱. آموزش همگانی، اطلاع‌رسانی و افزایش آگاهی جامعه در خصوص بیماری دیابت و عوارض آن (با اولویت پیشگیری).

۲. آموزش افراد دیابتی و خانواده آنان جهت حفظ و ارتقاء سطح سلامت و کیفیت زندگی مبتلایان به دیابت.

۳. شناسایی نیازهای افراد دیابتی از یک طرف و بسترسازی مناسب جهت مشارکت نهادها و سازمان‌های دولتی، عمومی و مردمی (NGO) و بین‌المللی در رفع این نیازها.

۴-۱ وظایف و مأموریت‌های کانون دیابت محله

۱. تشکیل بانک اطلاعاتی از مبتلایان دیابت محله (تعداد اعضا، مشخصات فردی و نوع بیماری و درمان‌های متداول و عوارض و ...).

۲. عضوگیری و ثبت نام از بیماران دیابتی در جهت مشارکت در فعالیت‌های کانون محله.

۳. جلب مشارکت بیماران دیابتی در زمینه‌های مختلف آموزشی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی و درمانی به بیماران دیابتی.

۴. برنامه‌ریزی به منظور ارائه خدمات آموزشی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی و درمانی به بیماران دیابتی.

۵. ایجاد انگیزش و جلب حمایت سیاستگذاران، دانشگاه های علوم پزشکی و بیمه های درمانی، شرکت های دارویی (درمقیاس محلی)، پزشکان و پرستاران و سایر ذینفعان محلی در خصوص ارائه خدمات مناسب به بیماران دیابتی (با نگرش کاهش عوارض بیماری و بهبود فرایند کنترل و مدیریت بیماری دیابت).

۶. تشکیل جلسات منظم ادواری با اعضای کانون و ارائه گزارش ماهانه به خانه سلامت محله و اداره سلامت منطقه.

۷. ارتباط مؤثر و تنگاتنگ با باشگاه چاقی در جهت بهبود کیفیت تغذیه بیماران و کنترل وزن اعضای کانون.

۸. تهیه و توزیع اقلام آموزشی از قبیل عکس، پوستر، تراکت، تقویم، پمفلت، بروشور، فیلم، CD، کتاب، کتابچه و

۹. ایجاد ارتباطات موثر و مفید با سایر کانون ها خصوصاً کانون پزشکان جهت پیشبرد برنامه های کانون دیابت.

تبصره ۲: کانون هیچ گونه مسئولیتی نسبت به اعضاء کانون، در قبال درمان و عوارض آن ندارد.

۵-۱ وظایف شهرداری در قبال کانون

۱. وظایف خانه سلامت محله

- هماهنگی و تعامل سازنده در جهت نیل به اهداف، مصوبات و برنامه های کانون دیابت محله.
- نظارت، پشتیبانی و حمایت در جهت تخصیص فضاها و امکانات لازم جهت برنامه ریزی و آموزش.
- شرکت مدیر خانه سلامت در جلسات مجمع عمومی کانون.

- تبلیغات و اطلاع رسانی محلی جهت عضویت در کانون.
- تکمیل فرمهای شماره ۱ و ۲ مربوط به کانون دیابت و ارسال به منطقه.
- تهیه گزارش از فعالیت کانون و ارسال به اداره سلامت منطقه.

۲. وظایف اداره سلامت منطقه

- انجام تبلیغات و اطلاع رسانی جهت عضویت در کانون در سطح منطقه.
- نظارت بر حسن اجرای کلیه فعالیتهای کانون و کارگروههای زیر مجموعه آن.
- همکاری در اختیار گذاشتن فضا و اجرای برنامه هایی که توسط کانون تعریف شده از قبیل فعالیت های آموزشی، فرهنگی، اجتماعی و تفریحی.
- تهیه، جمع بندی و ارسال گزارش فعالیت های کانون های محلات به اداره کل سلامت شهرداری تهران.
- تکمیل فرم شماره ۳ کانون دیابت محلات و ارسال به اداره کل سلامت.
- همکاری در جهت انتصاب دبیر دبیران کانون های دیابت محلات منطقه.

۳. وظایف اداره کل سلامت شهرداری تهران:

- ایجاد ارتباط مؤثر و سازنده بین بخشی و فرابخشی و برگزاری طرح های عمومی و فراگیر در سطح مناطق ۲۲ گانه شهرداری تهران در جهت تحقق اهداف کانون های دیابت محله.
- تدوین دستور العمل های لازم و ارائه پیشنهاد های اجرایی برای توانمندسازی اعضای کانون.
- نظارت کلی بر انجام فرایند و هماهنگ نمودن کانون های محلات و مناطق با متولیان سلامت.
- تشکیل هیات علمی مرکب از افراد فرهیخته و با تجربه به منظور حمایت علمی و آموزشی از کانونهای دیابت محله.

۶-۱ شرایط عضویت در کانون

۱. کلیه بیماران دیابتی نوع یک و دو و سایر انواع و یا مبتلایان به دیابت پنهان.
۲. افرادی که در خانواده خود فرد مبتلا به دیابت دارند و داوطلب همکاری در کنترل و مدیریت بیماری ایشان هستند (نماینده به جای عضو).
- تبصره ۳: نماینده کسی است که به جای فرد دیابتی که به دلیل سن کم یا از کار افتادگی و کهولت قادر به حضور در کانون نمی باشد.
۳. فرد دیابتی ساکن محله باشد.

۷-۱ ارکان کانون

۱. هیات امناء برنامه ریزی تصمیم گیری ها و امور اجرایی کانون به عهده هیأت امناء می باشد. اعضاء اصلی هیات امناء ۷ نفر شامل رئیس (دبیر کانون)، نایب رئیس، منشی و چهار نفر اعضاء می باشد (ضمناً ۲ دونفر عضو علی البدل نیز انتخاب می شوند).
- برای تشکیل جلسات هیات امناء حضور بیش از نصف اعضاء لازم است. تصمیمات هیات امناء باید با اکثریت آراء یا حاضرین اتخاذ گردد و توالی و تعداد جلسات نیز بر اساس نظر هیات امناء تعیین می شود.
۲. مجمع عمومی مجمع عمومی کانون دیابت محله به منظور تعیین هیات امناء سالی یکبار تشکیل جلسه می دهد و به صورت دموکراتیک هیات امناء را انتخاب می کند. مجمع عمومی جهت تشکیل حداقل باید ۲۲ نفر عضو داشته باشد.
- مجمع کانون دیابت محله در محل کانون یا خانه سلامت و یا محل مورد توافق با دعوت قبلی اعضاء برگزار می شود. حضور نصف بعلاوه یک نفر از اعضاي کانون برای رسمیت مجمع عمومی الزامی است.

هیأت رئیسه مجمع عمومی مرکب از رئیس ، یک منشی و دو ناظر در زمان برگزاری اولین جلسه با نظر حاضرین انتخاب میشوند. در جلسات بعدی ، ریاست مجمع با رئیس هیات امناء خواهد بود، مگر در مواقعی که انتخاب یا عزل احدي از اعضاء هیات امناء یا کلیه آنها جزء دستور جلسه مجمع باشد. که در این صورت اعضاي هیات رئیسه مجمع از بین اعضاء حاضر با اکثریت نسبی انتخاب خواهد شد.

حداقل سن جهت شرکت در مجمع عمومی و عضویت در هیات امناء ۱۱ سال تمام می باشد.

تبصره ۴: نمایندگان اعضاء با تکمیل فرم مربوطه می توانند فقط در مجمع شرکت و صاحب رأی باشند و حق عضویت در هیأت امناء را ندارند.

فصل دوم

کانون داوطلبین اهدای خون

۱-۲ پیش‌گفتار

خون سالم، نجات دهنده زندگی است. همه روزه، در سراسر جهان بسیاری از افراد به خون و فرآورده هایخونی نیاز پیدا می کنند، بطوریکه از هر سه نفر مردم دنیا، یک نفر در طول زندگی احتیاج به تزریق خون و فرآورده های خونی پیدا می کند.

بارزترین مثال برای موقعیت هایی که در آن نیاز مبرم به خون پیدا می شود عبارتست از زمان بروز حوادث و سوانح گوناگونی نظیر تصادفات رانندگی، سوختگی ها و اعمال جراحی. همچنین خانم های باردار در حین زایمان، نوزادان و بخصوص نوزادان نارس که به زردی دچار می شوند، از جمله دیگر نیازمندان به خونمی باشند. از طرفی بیماران سرطانی که تحت شیمی درمانی یا اشعه درمانی قرار دارند هم از مصرف کنندگان خون و فرآورده های آن هستند؛ و بسیاری از دیگر بیماران نیز ناگزیرند برای بهره مندی از یک زندگی نسبتاً طبیعی برای تمامی عمر به شکل منظم خون یا فرآورده های خونی دریافت نمایند، مانند بیماران تالاسمی و هموفیلی.

در حال حاضر، با وجود پیشرفتهای چشمگیر در زمینه علم پزشکی هنوز هیچگونه جایگزین مصنوعی برای خون ساخته نشده است و فقط خونی که توسط انسانهای نیکوکار اهدا می شود، می تواند جان انسانهای دیگر را از مرگ نجات بخشد. عدم وجود جایگزین مناسب برای خون، محدود بودن مدت

زمان نگهداری خون و فرآورده های خونی، همیشگی بودن نیاز به خون و فرآورده های آن سبب شده تا اهدای خون از اهمیت و جایگاه ویژه ای برخوردار شود.

شهروندان ممکن است در تعطیلات رسمی مانند نوروز تابستان و ... آنقدر مشغول برنامه ریزی برای اوقات فراغت خود و ترتیب دادن مسافرت ها و برنامه های تفریحی شوید که در آن روزهای خاص از اهدای خون غافل شوند، اما هیچگاه نباید فراموش کرد که بیماری، سوانح و تصادفات هرگز تعطیل پذیر نیستند و مطمئن باشید که سازمان انتقال خون در کنار بیماران نیازمند، در همه این روزها، بی صبرانه منتظر حضور شما خواهد بود.

پس از اجرای طرح اهدای خون محلی در مناطق ۲۲ گانه شهر تهران که با استقبال خوب شهروندان نوع دوست همراه بود، طرح تشکیل کانون داوطلبین اهدای خون محلی نیز در سطح مناطق ۲۲ گانه در سال ۱۳۸۹ در دستور کار قرار گرفت تعریف و تشکیل گردید. هدف از تشکیل این کانونها مشارکت بیشتر شهروندان در اشاعه فرهنگ اهدای خون و همچنین تأمین خون مورد نیاز به خصوص در مواقع ضروری می باشد که با عضویت داوطلبین اهدای خون و مروجین این طرح در سطح محلات فعالیت خود را آغاز نموده است. در این کانونها پس از عضو گیری اعضاء داوطلب و تشکیل جلسات منظم، فردی به عنوان دبیر کانون انتخاب می گردد که مسئولیت پیگیری جهت دستیابی به اهداف تعریف شده را عهده دار می باشد.

۲-۲ معرفی

به منظور جلب مشارکت شهروندان و توسعه همکاری بین بخشی کانون داوطلبین اهدای خون محله به عنوان یکی از ساختارهای اجتماعی شهری در سطح کلیه محلات شهر تهران با محوریت شهرداری تهران با اهداف زیر تشکیل گردید. این کانونها در مواقع بحران به عنوان بازوهای اجرایی سازمان انتقال خون شهر تهران با اطلاع رسانی و فرهنگ سازی نقش مهمی را در تأمین خون مورد نیاز بیماران نیازمند ایفا می نمایند.

۲-۳ اهداف

۱. ترویج فرهنگ اهدای خون میان شهروندان.
۲. تامین بخشی از نیاز شهر تهران به خون سالم بخصوص در مواقع ضروری.
۳. افزایش مشارکت شهروندان در اهدای خون.
۴. آشنایی شهروندان با فرایند اهدای خون.
۵. شناسایی اهداکنندگان مستمر خون در محلات.
۶. جلب مشارکت افراد اهداءکننده بار اول.
۷. شناسایی همکاران داوطلب حائز شرایط جهت همکاری با اداره کل انتقال خون استان تهران.

۲-۴ منشور اخلاقی کانون داوطلبین اهدای خون محلی

بنام خداوند بخشنده مهربان

(و هرکه نفسی را حیات بخشد مثل آن است که تمام مردم را حیات بخشیده است) (سوره مائده آیه ۳۲) ما اعضای کانون های داوطلبین اهدای خون مناطق ۲۲ گانه متعهد می شویم که با ایمان به خداوند متعال و با هدف تقویت روحیه ایثارگری و جلب مشارکت مردمی اقدام به تشکیل ، توسعه و هدایت کانون های داوطلبین اهدای خون ، منطبق با اساسنامه تشکیل کانون ها نموده و ضمن تأمین خون مورد نیاز بیماران در مواقع ضروری ، در راستای اهداف اداره کل سلامت شهرداری تهران گام برداریم. ما اعضای کانون های داوطلبین اهدای خون مناطق ۲۲ گانه متعهد می شویم که تمامی خدمات انساندوستانه خود را به صورت رایگان ارائه داده و در این راستا هیچ گونه چشم داشت مادی نداشته باشیم. ما اعضای کانون های داوطلبین اهدای خون متعهد می شویم با بکارگیری پتانسیل علمی موجود در ادارات سلامت مناطق ۲۲ گانه نسبت به افزایش سطح آگاهی و جلب مشارکت شهروندان و دیگر

اعضای کانونها، بابرگزاری ویژه برنامه های آموزشی اقدام نموده و با انتقال دانسته های خود به دیگران از هیچ تلاشی فروگذاری ننماییم

۵-۲ وظایف کانون داوطلبی اهدای خون محلی

۱. عضوگیری و ثبت نام از شهروندان داوطلب که علاقمند به فعالیت های مشارکتی می باشند
۲. تهیه بانک اطلاعاتی از مشارکت جویان محله (مشارکت فردی ، تعداد اعضاء، نیازمندیها ، تحصیلات و ...)
۳. شناسایی و جلب مشارکتهای محلی برای ارائه خدمات مناسب به شهروندان
۴. برگزاری جلسات منظم با اعضاء و ارسال گزارش ماهیانه به اداره سلامت منطقه
۵. پاورپوینت ، مقاله ... ، CD ، همکاری در تهیه اقلام آموزشی از قبیل بروشور ، کتاب
۶. انجام هماهنگی های لازم با اداره کل انتقال خون جهت استقرار تیمهای سیار خون گیری، تامین اساتید
۷. آموزشی و تهیه و توزیع بسته های آموزشی
۸. استفاده از توان علمی ، تخصصی و آموزشی داوطلبین نخبه در ارتقای سطح سلامت جامعه
۹. برنامه ریزی به منظور ارائه خدمات آموزشی، فرهنگی، ورزشی، اجتماعی و تفریحی به اعضاء
۱۰. ایجاد بستر لازم جهت مشارکت داوطلبین در فعالیت های اجتماعی ، فرهنگی و سلامت محله خصوصاً
۱۱. برقراری ارتباط بامدیران خانه های سلامت ، سلامت یاران و رابطین سلامت محلی و ... و همکاری با آنها
۱۲. در اجرای برنامه های سلامت محور

۱۳. برنامه ریزی و هماهنگی با اداره کل انتقال خون استان تهران جهت استقرار تیم های سیار خون
گیری در سطح محلات
۱۴. همکاری با پایگاههای ثابت خونگیری در سطح مناطق (تبلیغات محیطی، جلب مشارکت مردمی
و)
۱۵. برگزاری کلاسهای آموزشی مرتبط با موضوع اهدای خون در سطح محلات
۱۶. مشارکت در اجرای برنامه های مناسبی مرتبط با موضوع سلامت
۱۷. حضور در نمایشگاهها و جشنواره های مرتبط با موضوع سلامت
۱۸. ارائه گزارش مصور از فعالیت کلیه کانونهای (توسط دبیر منطقه ای و کارشناسان مربوطه)

فصل سوم

کانون پزشکان محله

۱-۳ پیش‌گفتار

فصل چهارم

کانون جوانان

۱-۴ پیش‌گفتار

جوانان به منزله قلب اجتماع به شمار می‌آیند. با تپش این قلب، خون تازه در شریانهای حیاتی جامعه جریان می‌یابد و اجتماع راه رشد و بالندگی را طی می‌کند. صلابت و قاطعیت و جلوه‌های زیبای عظمت و احساسات به همین دوران اختصاص دارد اگر جوان دوران جوانی را به خوبی بشناسد و به وسیله خود، والدین و مسئولین ذیربط با درایت و با اصول مرتبط تربیت شود و اهداف تکاملی را بشناسد و راههای صحیح به کارگیری شور و نشاط و قدرت و قاطعیت را بداند می‌تواند انواع مشکلات و موانع و آفات رشد و تکامل را از سر راه خود بر دارد تا بتواند هم خود و هم جامعه را به سوی سازندگی و تکامل سوق دهند تا فردای روشن و امیدوار کننده‌ای داشته باشد.

جوانان چنانچه در کنار نشاط و شادابی، از دانش و بینش و درایت لازم و آراستگی به اخلاق و آداب اسلامی برخوردار باشند، می‌توانند منشاء خدمات و موجب افزایش کارآیی سیستم اجرایی کشور گردند. غفلت از جوانان باعث ایجاد سرخوردگی در آنان می‌شود. عدم توجه و کاستی‌های موجود در توجه به جوانان، خسارت‌های زیادی را در آینده به بار می‌آورد و آینده شهر را به خطر می‌اندازد در حالی که با یک برنامه ریزی صحیح این خسارت‌ها قابل پیشگیری است.

جذب جوانان به عرصه های عمومی نخستین گام در برقراری ارتباطات اجتماعی فرهنگی و به هنگام سازی این گونه فضاهاست در واقع حضور جوانان زمینه ساز برقراری تعاملات اجتماعی است و به دنبال آن ارتقای فرهنگی صورت می پذیرد .

نظر به اینکه محیط های شهری بستر رشد و تربیت نسل های آینده است و ضرورت توجه به جوانان و فراهم نمودن بستر سلامت و رشد صحیح آنان و تسهیل در فرایند اجتماعی شدن و انتقال مفاهیم و هنجارهای شهروندی مدیریت شهری را برآن داشت تا با راه اندازی کانون جوانان محله ای در خانه های سلامت و با استفاده از ظرفیت و پتانسیل این قشر (جوانان) در تمام موضوعات و مسائل شهری در تحقق برنامه ریزی توسعه سلامت شهری نقش به سزایی ایفا نمایند .

۲-۴ اهداف

۱. ایجاد بستر مناسب برای حضور اجتماعی جوانان از طریق خانه سلامت.
۲. جلب و توسعه مشارکت جوانان در فعالیت های اجتماعی و فرهنگی حوزه سلامت.
۳. ارائه آموزشهای لازم به جوانان به منظور ارتقاء سطح سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی آنان.

۳-۴ وظایف کانون جوانان

۱. عضوگیری و ثبت نام از جوانان داوطلب که علاقمند به فعالیت های مشارکتی می باشند.
۲. تهیه بانک اطلاعاتی از جوانان محله (مشارکت فردی، تعداد اعضاء، نیازمندیها، تحصیلات و...)
۳. شناسایی و جلب مشارکتهای محلی برای ارائه خدمات مناسب به جوانان.
۴. برگزاری جلسات منظم با اعضاء و ارسال گزارش ماهیانه به اداره سلامت منطقه.

۵. همکاری در تهیه اقلام آموزشی از قبیل بروشور، کتاب، CD، پاورپوینت، مقاله و
۶. انجام هماهنگی های لازم با آموزش و پرورش (مدارس) در اجرای برنامه های مدون و مصوب.
۷. استفاده از توان علمی، تخصصی و آموزشی جوانان در ارتقای سطح سلامت جامعه.
۸. برنامه ریزی به منظور ارائه خدمات آموزشی، فرهنگی، ورزشی، اجتماعی و تفریحی به جوانان.
۹. ایجاد بستر لازم جهت مشارکت جوانان در فعالیت های اجتماعی، فرهنگی و سلامت محله.
۱۰. برقراری ارتباط بامدیران خانه های سلامت، سلامت یاران و رابطین سلامت محلی و ... و همکاری با آنها در اجرای برنامه های سلامت محور و یا محل کارشان در منطقه می باشد و به صورت داوطلبانه در فعایت های مشارکتی شرکت می نمایند.

۴-۴ وظایف اداره کل سلامت

۱. تدوین دستورالعمل های لازم و ارائه پیشنهادهای اجرایی برای پیشبرد قانون.
۲. سیاستگذاری و نظارت بر شکل گیری و فعالیت های اجرایی قانون.
۳. نظارت و پایش بر اجرای فرایند برنامه ها.

۵-۴ وظایف اداره سلامت مناطق

۱. انجام تبلیغات و اعلام فراخوان برای عضویت جوانان.
۲. نظارت بر حسن اجرای کارگروههای تشکیل یافته، برنامه ها و کلیه فعالیتهای قانون.
۳. همکاری در اجرای برنامه هایی که توسط قانون جوانان تعریف شده از قبیل فعالیتهای آموزشی، فرهنگی، اجتماعی، تفریحی (در اختیار گذاشتن فضا، تبلیغات محیطی و اطلاع رسانی و ...).
۴. دریافت صورتهای ماهیانه و ارسال منظم گزارش های مربوطه به اداره کل سلامت.

فصل پنجم

کانون معلولان

۱-۵ پیش‌گفتار

همه آحاد جامعه ایران عزیز به اقتضای منشا مشترک در آفرینش، کرامت یکسان از بدو تولد و تابعیت جمهوری اسلامی ایران به عنوان شهروندان در برابر قوانین کشور دارای حقوق یکسان هستند. بر این اساس تمام وزارتخانه‌ها، سازمانها، دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی از جمله شهرداری‌ها مکلف به تدوین و برنامه‌ریزی خدمات خود به گونه‌ای هستند که کلیه شهروندان صرف نظر از تفاوت‌های جسمی، جنسیتی، سنی و اجتماعی بتوانند از این خدمات برخوردار شوند. همزمان اصل استراتژیک عدالت اجتماعی به عنوان یکی از اصول پایه‌ای معنوی نظام در قانون اساسی جمهوری اسلامی، سند چشم‌انداز توسعه ۲۰ ساله کشور نیز بر حق برابر شهروندان کشور در جهت برخورداری از خدمات و امکانات ارائه شده از کلیه سازمان‌ها و نهادهای حاکمیتی تاکید نموده است. افراد دارای معلولیت نیز جزء شهروندان محسوب می‌شوند، نگاهی واقع بینانه نسبت به وضعیت زندگی و نوع ارتباطات این قشر، ایجاب می‌کند که مبانی تحقق فرصت‌ها و عدالت اجتماعی در خصوص آنان همچون سایر آحاد جامعه مد نظر قرار گیرد. لذا در پاسخ به موارد مطروحه و در راستای تحقق حقوق و اصول توصیف شده و با توجه به عدم وجود شرایط فیزیکی و اجتماعی مناسب به منظور حضور و مشارکت اجتماعی افراد دارای معلولیت در عرصه‌های مختلف اجتماعی با همکاری اداره کل سلامت

شهرداری تهران کانون معلولان محله در سطح مناطق ۲۲ گانه شهرداری تهران تشکیل شد.

۲-۵ تعاریف و انواع معلولیت

تعریف کانون: موسسه ای است غیر دولتی، غیر تجاری و غیر سیاسی و غیر انتفاعی که در چارچوب اهداف، اساسنامه و رعایت قوانین و مقررات موضوعه کشور برای مدت نامحدود فعالیت می نماید.

تعریف معلولیت: معلولیت به مجموعه ای از اختلالات جسمی، حسی، ذهنی و روانی گفته می شود که فرد را از ادامه زندگی عادی و مستقل خود، به صورت شخصی یا اجتماعی باز می دارد. به عبارت دیگر معلولیت مرتبط است با محرومیت هایی که فرد به عنوان نتیجه اختلالات و ناتوانی ها تجربه می کند و مانع انجام یک یا چندین نقشی که برای فرد بسته به سن، جنس و عوامل اجتماعی و فرهنگی طبیعی در نظر گرفته می شود، می گردد.

تعریف فرد معلول: معلول کسی است که بخشی از توانایی های فیزیکی، جسمی، اجتماعی، حرفه ای، ذهنی و روانی خود را از دست داده یا اصلاً به دست نیاورده است، بنابراین باید سعی شود توانایی های او تا حد امکان افزایش یابد.

انواع معلولیت جسمی-حرکتی: شامل افراد دچار نقص عضو، انواع فلج ها، ناهنجاری های اسکلتی و ضایعات نخاعی.

حسی: شامل افراد نابینا و کم بینا و ناشنوا و کم شنوا.

ذهنی: شامل افراد کم توان ذهنی.

روانی: شامل افراد دچار اختلالات مزمن روانی.

۳-۵ اهداف و سیاست ها

۱. حفظ و ارتقای سطح سلامت جامعه معلولان

۲. بستر سازی به منظور تغییر نگرش منفی جامعه نسبت به معلولان و توانمندیهای آنان

۳. جلب و توسعه مشارکت افراد معلول در فعالیتهای اجتماعی و ایجاد بستر مناسب برای حضور ایشان

۴. ارائه آموزش های لازم به معلولان و خانواده های آن ها به منظور ارتقاء کیفیت زندگی

۵. پیگیری و همکاری در رفع مسائل و مشکلات معلولان از طریق بکارگیری کلیه امکانات موثر و قابل دسترس

۶. ایجاد بستر مناسب جهت خوداشتغالی معلولان که منجر به افزایش اعتماد به نفس و حضور فعال آنان در تمامی زمینه ها می گردد.

۷. تجمیع نیازهای شهروندان دارای معلولیت و انتقال این نیازها به سطوح مختلف مدیریتی در نهاد عمومی شهرداری

۸. ایجاد بستر لازم جهت تدوین استانداردهای ارائه خدمات به شهروندان دارای معلولیت در دستگاه های تابعه شهرداری

۹. ایجاد زمینه مشارکت موثر شبکه کانون های شهروندان معلول مناطق تحت پوشش شهرداری با سایر شبکه های کانون های اجتماعی فعال در سطح شهر تهران و بهره مندی از توانمندی افراد معلول در امر خطیر توسعه شهری.

۴-۵ وظایف و ماموریت های کانون معلولان

۱. عضو گیری و ثبت نام از معلولان داوطلب و مایل به همکاری در فعالیت های اجتماعی حوزه تحت پوشش کانون (محلات، نواحی و مناطق)

۲. تشکیل بانک اطلاعاتی از شهروندان معلول حوزه فعالیت کانون (تعداد اعضا، مشخصات فردی و)

۳. جلب مشارکت شهروندان معلول در زمینه های مختلف آموزشی، اجتماعی، فرهنگی، تفریحی

۴. برنامه ریزی در جهت برخورداری برابر شهروندان معلول از خدمات آموزشی، فرهنگی، اجتماعی و ورزشی

۵. ایجاد امکانات و بستر لازم جهت معرفی توانمندی‌های افراد معلول به جامعه از طریق ایجاد نمایشگاه‌های موردی یا دائمی ارائه محصولات فرهنگی و هنری، صنایع دستی و کارآفرینی خلاقین دارای معلولیت

۶. برگزاری جشنواره‌ها و همایش‌های فرهنگی و اجتماعی توسط افراد دارای معلولیت، معطوف به این گروه یا با مشارکت سایر شهروندان در جهت شکوفایی ظرفیت‌ها و استعدادها فردی و جمعی معلولان و هم‌افزایی مشارکت اجتماعی این گروه با سایر آحاد جامعه

۷. ارائه آموزش‌های تخصصی و حرفه‌ای جهت توانمندسازی شهروندان معلول و ایجاد بستر لازم به منظور کارآفرینی از و برای افراد معلول

۸. تسریع روند مناسب‌سازی محیط شهری و اماکن عمومی جهت شهروندان دارای نیازهای ویژه و نظارت مستمر بر این روند

۹. برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی تخصصی و عمومی

۱۰. جذب ظرفیت‌های مالی، تخصصی و انسانی شهروندان مشارکت‌جوی غیرمعلول در فعالیت‌های کانون‌های معلولان

۱۱. برگزاری جلسات مستمر و ایجاد ارتباط دائمی با شورایی‌ها، ادارات و دستگاه‌های تابعه شهرداری‌ها از سطوح پایین تا بالا به منظور آگاهی مدیران سطوح مختلف شهرداری از نیازها و درخواست‌های شهروندان دارای معلولیت و جلب مشارکت شهروندان معلول در برنامه‌ریزی‌های شهرداری‌های مناطق مختلف کلان‌شهر تهران

۱۲. ایجاد زمینه اجرایی شدن قوانین حمایت از معلولان توسط ارگانهای مختلف

۱۳. تهیه اقلام آموزشی از قبیل بروشور، پمفلت، کتاب، cd و ...

۱۴. ایجاد ارتباط مستمر با کانون‌ها و تشکل‌های مشابه معلولان در سطح شهرداری‌های مختلف کشور و شهرهای دیگر کشورهای جهان به منظور تبادل تجارب جمعی شهروندان معلول در سطح ملی و بین‌المللی

۱۵. ارائه گزارش مستمر و ارسال صورت‌جلسات به اداره سلامت منطقه

۵-۵ شرایط عضویت

کلیه معلولان با هر نوع معلولیتی در صورت تمایل می‌توانند عضو کانون گردند، اما به منظور تشکیل هیأت مدیره و انتخاب دبیر می‌بایست حداقل ۲۵ نفر از اعضاء دارای شرایط ذیل باشند:

- حداقل سن ۲۰ سال تمام.
- ۳/۱ اعضاء دارای حداقل تحصیلات دیپلم باشند.
- از معلولین حسی یا جسمی حرکتی باشند.

فصل ششم

کانون خادمین مساجد

۱-۶ پیش‌گفتار

سازمان جهانی بهداشت WHO سلامت را رفاه کامل جسمی، روانی و اجتماعی می‌داند. برخورداری از بیشترین معیار قابل دسترسی سلامت یکی از حقوق اساسی همه انسانها می‌باشد. بر این اساس شهرداری تهران به عنوان مدیر شهر که تامین سلامت اماکن عمومی را عهده دار می‌باشد در نظر دارد توجه ویژه‌ای را نسبت به وضعیت فیزیکی مساجد شهر تهران به لحاظ ایمنی و بهداشتی مبذول نماید. با این فرض که از وقوع تکرار حوادث ناگواری همچون حادثه مسجد ارگ جلوگیری نماید.

شهرداری تهران با اجرای طرحهای متعدد منجمله طرح جهادی ۷۳۱ در مناطق ۲۲ گانه شهر تهران به این واقعیت رسیده است که متأسفانه اکثریت مساجد شهر تهران از جهات ایمنی، بهداشت و سلامت در وضعیت مطلوبی نبوده و نیازمند معاضدت و همیاری اند.

این در حالی است که مساجد نیز همانند دیگر اماکن می‌بایست از حداقل استانداردهای ایمنی و بهداشتی برخوردار باشند. متأسفانه در سطح کشور مساجد بسیاری وجود دارند که از ظاهر مناسب و در خور شان برخوردار نیستند. در بسیاری از موارد شاهد وضعیت نامناسب مساجد به لحاظ ایمنی، بهداشتی و پاکیزگی هستیم. حفظ ظاهر و توجه به زیبایی، ایمنی و بهداشت این اماکن مقدس جذب مخاطبان بیشتری را پی داشته و ارج و منزلت آنرا ارتقاء می‌بخشد. رعایت ضوابطی چون جایگاه و

ساختمان مسجد، بهداشت صحن و شبستان ها، بهداشت وضوخانه، بهداشت توالت ها، بهداشت آب آشامیدنی و بهداشت آبدارخانه جهت حفظ و ارتقاء سطح سلامت نمازگزاران ضروری است. بدین منظور شهرداری تهران تلاش نموده است تا با بکارگیری بهترین صاحب نظران حوزه سلامت به مسائل مهم روز در این حوزه پرداخته و برای سلامت بسترسازی نماید. یکی از اولویت ها در این زمینه نیز ارتقای سطح بهداشت و ایمنی و استاندارد سازی مساجد است. جهت نیل به این امر لازم است سیاست هایی طراحی شود که ضمن شناسایی و اولویت بندی مشکلات و معضلات بهداشتی، زیست محیطی، اجتماعی و فرهنگی موجود در مساجد، به راهبردها، اصول و برنامه های موثر جهت کاستن از آنها دست یابد.

۶-۲ تکالیف قانونی

شهرداری تهران حسب بند ۷۱ از ماده ۵۵ قانونی شهرداری

(اتخاذ تدابیر موثر و اقدام لازم برای حفظ شهر از خطر سیل و حریق و همچنین رفع خطر از بناها و دیوارهای شکسته و خطرناک واقع در معابر عمومی و کوچه ها و اماکن عمومی و دالان های عمومی و خصوصی و پر کردن و پوشاندن چاهها و چاله های واقع در معابر و جلوگیری از گذاشتن هر نوع اشیاء در بالکن ها و ایوان های مشرف و مجاور به معابر عمومی که افتادن آنها موجب خطر برای عابرین است و جلوگیری از ناودان ها و دودکش های ساختمانها که باعث زحمت و خسارت ساکنین شهرها باشد) و نیز بند ۲۲ از همان ماده قانونی (تشریک مساعی با فرهنگ در حفظ ابنیه و آثار باستانی شهر و ساختمانهای عمومی و مساجد و غیره) ، همچنین بند ۷۳ ۶ از - طرح راهبردی ساختاری توسعه و عمران (طرح جامع تهران) مبنی بر ساماندهی، توسعه و تجهیز - مساجد به عنوان بارزترین نشانه هویتی در کلیه سطوح از مقیاس محله تا شهر و ماده اول از، «چگونگی مشارکت شهرداری تهران در ساماندهی وضعیت مساجد در شهر تهران» مصوبه مصوب یکصد و شانزدهمین جلسه رسمی علنی فوق العاده شورای اسلامی شهر تهران (دوره دوم)

[با توجه به اهمیت فوق العاده مسجد به عنوان پایگاه حرکت های مذهبی، عقیدتی، سیاسی،

فرهنگی و اجتماعی در فرهنگ اسلامی و به منظور حفظ قداست این اماکن مقدس و ایجاد، بازسازی، نوسازی و بهسازی آنها با مشارکت بخش های مختلف عمومی و غیردولتی، شهرداری تهران موظف است در اجرای مفاد ماده یکصد و شصت و سوم (۱۶۳)، قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی جمهوری اسلامی ایران و همچنین بندهای بیست و یکم (۲۱) و بیست و دوم (۲۲) ماده پنجاه و پنجم (۵۵) قانون شهرداری، اقداماتی را به منظور کمک و مشارکت در ساماندهی وضعیت مساجد در شهر تهران و حریم آن اعمال نماید. [در امر حفظ و ارتقای سطح سلامت، بهداشت و ایمنی مساجد شهر تهران اقدام به انجام عمل نموده است.

۳-۶ اقدامات پیشین

یکی از مسائلی که همواره مساجد با آن مواجه بوده اند، عدم پاسخگویی یک دستگاه معین نسبت به فعالیت های مسجد است. مردم نمی دانند که اگر بخواهند در مسجد محل خودشان فعالیتی را آغاز کنند باید از چه ارگانی مجوز بگیرند و یا آنکه چه مرجعی این اختیار را دارد که آنها را از انجام فعالیتشان نهی کند.

از آنجا که واحدهای مختلفی در امور و فعالیتهای مساجد مشارکت دارند از ائمه جماعات تا هیات امنای مساجد، کانون های فرهنگی هنری مساجد کشور، نیروی مقاومت بسیج، مرکز رسیدگی به امور مساجد، سازمان تبلیغات، سازمان اوقاف و... همواره یک ناهماهنگی فرهنگی، مذهبی و گاه ساخت و ساز احساس می گردد.

مساجد پایگاههای مردمی هستند که به لحاظ بافت فکری و مذهبی که در ایران وجود دارد، پیوسته توسط مردم و بعضاً دولتمردان بوجود آمده و به عنوان پایگاههای دینی و مذهبی مورد بهره برداری قرار گرفته اند.

شهرداری تهران نیز با آگاهی از این مطلب سالهاست که کنار دیگر سازمانها و ارگانهای متولی، برنامه کمک به مساجد را در سرلوحه کاری خود قرار داده و برنامه های اجرایی متعددی را در قالب طرحهای مختلف منجمله طرح شورای سلامت، طرح جهادی ۱۳۷، برپایی نمایشگاه عطر سیب و ...

به منصفه ظهور درآورده است.

پاره ای از کمکهای اهدایی شهرداری تهران به مساجد شامل موارد ذیل می باشد:

۱. ارائه تسهیلات برای مرمت و نگهداری و احداث مساجد.
۲. اهداء کمکهای نقدی و غیرنقدی دوره ای و سالانه به مساجد.
۳. اهداء کمکهای نقدی و غیرنقدی جهت برگزاری مراسم اعیاد مذهبی، عزاداری، ماه مبارک رمضان و
۴. تجهیز مساجد به کپسول های اطفای حریق.
۵. ایزوگام پشت بام مساجد.
۶. تامین وسایل گرمایشی و سرمایشی مساجد (بخاری، کولر).
۷. کاشیکاری گنبد و گلدسته های مساجد.
۸. شستشوی دوره ای فرش های مساجد.

گذشت زمان مدیریت کلان شهرداری تهران را به این نکته واقف گردانیده که متاسفانه علیرغم کمکهای اعطایی اکثر مساجد شهر تهران فاقد استانداردهای لازم ایمنی و بهداشتی بوده و غالباً در برابر حوادث غیرمترقبه طبیعی و غیرطبیعی آسیب پذیر می باشند.

به این جهت طرح خادمین سلامت مساجد که با هدف حفظ و ارتقای سطح بهداشت، ایمنی و زیبایی (استانداردسازی) مساجد شهر تهران به رشته تحریر درآمده است.

۴-۶ تعاریف

مسجد خانه خدا و مرکز پرستش خالصانه و توحید ناب است. مسلمانان در این محل گردهم آمده و به انجام فرایض دینی مشغول می گردند. این طرح شامل حال مساجدی می شود که دارای امام

جماعت بوده و نمازهای یومیه در آن اقامه می شود. هم چنین حسب اعیاد و مناسبت های دینی وبه فراخور آنها نسبت به برگزاری مراسم اقدام بعمل می آید. **خادم سلامت مسجد فردی** است عضو هیات امنای مسجد و یا مورد اعتماد و وثوق هیات امناء، که توسط روحانی محترم مسجد با شرایط ویژه ای که در طرح به آن اشاره گردیده انتخاب شده و در جهت نظارت بر مسایل بهداشتی و ایمنی مسجد، اجرای برنامه های آموزشی و دستورالعمل های ابلاغی اقدام می نماید. **مدیر سلامت منطقه فردی** است که زیر نظر معاون اجتماعی و فرهنگی منطقه مسئولیت اجرای برنامه های مرتبط با اداره کل سلامت را به همراه مدیران و کارشناسان اجتماعی نواحی عهده دار می باشد. **ویژگیهای فردی خادم سلامت**

مسجد

۱. حداقل سن ۰۲ سال و حداکثر ۵۲ سال.

۲. دارای تحصیلات حداقل دیپلم.

۳. از افراد بومی محله ، خوشنام و معتمد محلی و فعال در امورمسجد.

۴. داوطلب و علاقمند بر امر سلامت و ایمنی مسجد.

۵-۶ آیین نامه اجرایی بهداشت و ایمنی مساجد

۱-۵-۶ وظایف اداره کل سلامت

۱. تهیه و ارسال طرح و دستورالعمل اجرایی.

۲. تهیه و ایجاد بانک آماری از تعداد مساجد و خادمین سلامت کلیه مناطق ۲۲ گانه به انضمام

اطلاعاتی در خصوص سطح سواد، جنسیت و سن آنها.

۳. تهیه فرم معرفی خادم سلامت مسجد و توزیع آن در بین کلیه مناطق ۲۲ گانه.

۴. تهیه فرم بازدید مساجد (چک لیست) و توزیع آن در بین کلیه مناطق ۲۲ گانه.

۵. بررسی گزارشات ارسالی از سوی مناطق جهت جمع بندی و ارایه گزارش به معاونت محترم اجتماعی و فرهنگی.
۶. بررسی عملکرد مناطق در ارتباط با چگونگی روند اجرای طرح خادمین سلامت مساجد.
۷. تامین اعتبارات لازم جهت اجرای بهینه طرح و تخصیص آن به تفکیک مناطق حسب شرایط موجود.
۸. برگزاری جلسات هم اندیشی با کلیه دست اندرکاران طرح در مناطق و نواحی.
۹. بازدید دوره ای از مناطق به منظور کسب آگاهی از چگونگی روند اجرای طرح در آنها و رفع موانع و اشکالات پیش رو.
۱۰. تهیه و اعلام عناوین سرفصل های دوره های آموزشی خادمین سلامت مساجد به مناطق ۲۲ گانه.

۲-۵-۶ وظایف معاونت اجتماعی و فرهنگی منطقه

۱. شناسایی مساجد فعال (برگزاری دایم نماز جماعت، برگزاری مراسم اعیاد و سوگواری های مذهبی) در منطقه به منظور اجرای طرح در آنها
۲. برقراری ارتباط حضوری با هیات امنا و روحانیت مساجد منطقه به منظور توجیه طرح و جلب همکاری آنها جهت اجرا.
۳. توزیع فرم های معرفی خادمین سلامت در مساجد منطقه و جمع آوری آنها به منظور جمع بندی و ارائه گزارش به اداره کل سلامت (معرفی خادمین سلامت مساجد منطقه).
۴. توزیع فرم های چک لیست در بین کلیه خادمین سلامت مساجد منطقه به منظور دستیابی هر چه دقیق تر از مشکلات موجود در آنها.
۵. جمع آوری و چک لیست ها و تجزیه و تحلیل آنها به منظور تعیین اولویت ها.

۶. تهیه و ارائه گزارش به شهردار منطقه در خصوص مشکلات موجود مساجد منطقه و انجام پیگیریهای لازم جهت تسریع در رفع آنها.
۷. برگزاری دوره های آموزشی جهت خادمین سلامت منطقه مطابق با عناوین و سرفصل های اعلام شده از سوی اداره کل سلامت.
۸. برگزاری کلاسهای آموزشی، مشاوره ای برای نمازگزاران در مسجد با هماهنگی خادم سلامت مسجد.
۹. ارتباط مستمر با خادم سلامت مسجد به منظور ارزیابی از امر بهداشت و ایمنی مسجد.
۱۰. انجام برنامه ریزی جهت تشویق آن دسته از خادمین سلامت مساجد منطقه که با جدیت در اجرای طرح فعالیت داشته اند.

۳-۵-۶ وظایف خادم سلامت مسجد محله

۱. ارتباط دائم و مستمر یا مدیر سلامت منطقه جهت دریافت نقطه نظرات و دستورالعمل های اجرایی.
۲. شرکت فعالانه در جلسات و کارگاههای آموزشی خانه سلامت محله.
۳. اجرای دقیق دستورالعمل بهداشت و ایمنی مساجد.
۴. لاش در رفع نواقص موجود.
۵. نظارت بر فعالیت خادم و نمازگزاران مسجد درخصوص رعایت بهداشت و سلامت فردی و محیطی مسجد.
۶. ارائه آموزشهای لازم بهداشتی و ایمنی به نمازگزاران مسجد از طریق بروشور، پمفلت و نصب اعلامیه در مسجد و کلاسهای آموزشی سلامت و سایر روشهای تبلیغاتی و آموزشی.
۷. برگزاری جلسات داخلی جهت بهبود وضعیت بهداشتی و ایمنی فعلی مسجد.

۸. ارایه گزارش فعالیت های انجام شده و مشکلات موجود به هیات امنای مسجد.

۹. همکاری و شرکت فعالانه در جلسات هیات امنای مسجد.

فصل هفتم

کانون مادر و کودک

۱-۷ پیش‌گفتار

تربیت کودکان از بدو تولد از روابط نزدیک والدین - کودک سرچشمه می‌گیرد. تجربه ثابت کرده است که کودک بیش از هر کس از پدر، مادر و معلمان خود تاثیر می‌گیرد و نیمی از دنیای کودکی در آرزوی تبدیل شدن به پدر، مادر یا معلم خود سپری می‌شود. از نظر کودک، کامل‌ترین و قدرتمندترین افراد، والدین و معلم‌های او هستند.

کودکان دنیای خود را با گروه همسالان، محیط، امکانات و فضای زندگی، اطرافیان (بخصوص والدین)، معلم‌ها، اسباب بازی و بازی‌ها می‌سازند که در این میان بازی بهترین روشی است که کودک به واسطه آن می‌تواند خودش و دنیای پیرامونش را بیازماید زیرا در بازی کردن، کودک از هر پنج حس خود به بهترین شکل استفاده می‌کند.

تحقیقات نشان می‌دهد کودکی که از سه سالگی زیر نظر پدر و مادر خود به بازی کردن درست و هدفمند بپردازد در ۷ سالگی از لحاظ ذهنی، درسی، برخورد اجتماعی و گروهی از سایر همکلاسی‌های خود بالاتر بوده و بازی به او کمک می‌کند تا از نظر درسی به خصوص در یادگیری زبان دوم و ریاضیات عملکردهای عالی داشته باشند.

والدینی که برای کودکانشان، زمان‌هایی را به بازی با آنها اختصاص داده‌اند، مشکلات کمتری

در سنین نوجوانی با آنها داشته اند زیرا در نهان کودک، اعتماد به پدر و مادر شکل گرفته و در سن نوجوانی هم قادر به برقراری ارتباط با والدین خود می باشند.

می توان با اطمینان گفت صرف وقت بیشتر برای کودک در سال های اول زندگی، به معنی داشتن خیالی راحت تر در سال های بعد است. یعنی اگر در سال های نخستین زندگی کودک، با آگاهی و حوصله و دست و دل بازی از نظر وقت و متناسب با شرایط سنی کودک به او رسیدگی کنیم، به تدریج کارهای مربوط به تربیت او آسان تر شده و آسایش خاطر بیشتری در ارتباط با فرزندان فراهم می گردد. بسیاری از مواقع والدین فراموش می کنند که زندگی با کودک (در بازی) لذت بخش است و خود را در قیدها و نگرانیها غرق می کنند. در حالیکه تلاش برای افزودن بر آگاهی خود نسبت به دنیای کودکان و کوشش برای ایجاد فرصت های مناسب برای رشد و پرورش مطلوب فرزند، در کنار رضایت و خوشحالی از داشتن فرزند و ایجاد موقعیت هایی برای لذت بردن از وجود یکدیگر معنی می دهد و کار تربیت فرزند را آسان تر می کند.

این کار پس انداز مناسبی است برای بهره برداری در سنین نوجوانی کودکان، آن گاه که بحران های درونی و بیرونی در زندگی آنها، فرصت هر نوع تجدید نظر در روش برخورد با او را از والدین سلب می کند و آنها را با موضوع هایی تازه و پیچیده روبرو می سازد.

قابل ذکر است که و رای هراسباب بازی، هیچ چیز جای پدر و مادر را در بازی های کودکانه نمی گیرد. والدین بهترین و محبوب ترین اسباب بازی کودک هستند. بدین منظور والدین برای بازی با کودکان خود باید اطلاعات لازم را داشته باشند و برای اجرای آن برنامه ریزی کنند.

۲-۷ تعاریف

مادر: زنان صاحب فرزند مادر نامیده می شوند که در این طرح کلیه خانم های مجرد، متأهل، صاحب فرزند و.... را شامل می شود.

کودک: به افراد دارای سن صفر تا دوازده سال کودک اطلاع می گردد.

بازی: عبارت است از هرگونه فعالیت مفرح و شادی آفرین که برخاسته از تمایلات درونی کودک

بوده و به دلخواه او انجام می شود.

گروههای بازی: گروهی از کودکان (حداکثر شش نفر) به همراه مادران و مربیان آنها را گویند که به منظور ارضای نیاز کودکان از طریق شرکت در بازیهای داری مقررات شکل می گیرد. این بازیها شامل بازیهای اجتماعی، بازیهای نمایشی، سمبلیک و... می باشد. به عنوان مثال بازیهای اجتماعی بازیهایی است که در آن کودکان به همراه مادران به ایفای نقش در اجتماع پرداخته و ملزم به رعایت قوانین و مقررات می گردند. مثل رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی.

خانه اسباب بازی: مکانی است مجهز به اسباب بازی های مختلف که با هدف ارتقای سلامت کودکان، آموزش مهارت های زندگی و سبک زندگی، ارتقای فرهنگ بازی در خانواده و ایجاد روابط موثر بین همسالان از طریق بازی و اسباب بازی در مناطق ۲۲ گانه شهرداری تهران احداث گردیده است.

کانون "مادر و کودک": واحدی است غیر انتفاعی و غیررسمی که با هدف به کارگیری مادران در امور آموزشی، تربیتی، اجتماعی و فرهنگی و شناساندن وضعیت و جایگاه اجتماعی کودکان و نیز مشارکت موثر در موضوعات، مسایل و برنامه های آنان تشکیل می گردد.

مشاوره: رابطه ای است همدلانه، هدفدار و غیر رسمی که برای حل مشکل، تصمیم گیری و مداخله در بحران به کار رفته و شامل مشاوره تربیتی، خانواده و ... می باشد.

۳-۷ ضرورت اجرا

کودکان امروز، جامعه فردا را می سازند، آنها به زودی در کنار یکدیگر زندگی ای را آغاز خواهند کرد که ره توشه ی آن را از کودکی برگرفته اند. کودکان ما قرار است در دنیایی زندگی کنند که هر لحظه دچار تحول و نوآوری می شود. ذهن و مغز آنها باید آنقدر پرورش یابد که بتوانند خود را با این تحولات همراه و همگام کنند. با آموزش شیوه های تربیتی صحیح به والدین در خصوص پرورش فرزندان خود (بویژه در سالهای اول زندگی) می توانیم کودکان را آماده پاسخگویی به تحولات وارد شده در دنیای مدرن نماییم. دنیایی که با گسترش سریع فناوری روز مانند تلویزیون، کامپیوتر، و اسباب بازی های مدرن و خطرناک چالش جدی و جدیدی در پیش روی والدین امروز قرار داده است. تحقیقات نشان

می دهد کودکانی که در دوران پیش دبستانی کارتون ها و برنامه های رایانه ای خشونت آمیز تماشا می کنند، در دوران مدرسه بیش از سایر کودکان رفتارهای ضد اجتماعی از خود نشان می دهند. علاوه بر رفتارهای خشونت آمیز، چاقی و تنبلی مفرط، عدم ابتکار و نوآوری، مصرف زدگی، انزوا، عدم تمایل به برقراری ارتباط با دیگران، خطرات ناشی از بکارگیری بعضی از وسایل و اسباب بازی های خطرناک و از جمله علایم استفاده ی ناصحیح و بدون برنامه ریزی خانواده ها از امکانات فناوری است.

مادران در دنیای امروز باید با شناخت صحیح از کودکان خود بتوانند به نیازها و توانایی های آنها پی برده و با برنامه ریزی مناسب در کنار به کارگیری فن آوریهای مدرن احساس ذوق و زیباشناسی، تخیل، ابتکار، خلاقیت و نوآوری، نظم و دقت و مهارتهای زندگی را در کودکان پرورش دهند تا ضمن کنترل ناتوانی ها و کم توانائی های کودک از زیاد شدن ضعف و ناتوانی پیشگیری کنند.

آنچه که برای مادران باید مهم باشد اینست که با به کارگیری روشهای صحیح تربیتی در ۷ سال اول زندگی کودک که بنیادی ترین سال های شکل گیری شخصیت آینده کودک است نقش بسیار مهمی را ایفا خواهند کرد.

بهترین راه مناسب برای شناخت مادر از کودک خود هنگام بازی است. زیرا بازی شغل کودک است. پنجره ای که به روی جهان پیرامون وی باز شده و راهی برای کشف رویاها و خلاقیت های وی و آموزش ارتباط با سایر انسانها (بخصوص پدر و مادر) و نیز شناخت پدیده ها و موجودات می باشد. کودکان هنگام بازی بخشی از نیروی فکری و بدنی خود را به کار گرفته و بازی را بخشی از زندگی عادی خویش به حساب می آورند. کودکان از طریق بازی، خود و دنیایشان را می شناسند و نسبت به آن آگاهی و تجربه کسب می کنند. بازی به کودکان فرصت می دهد تا افکار و احساساتشان را بیان نموده، رفتار خود را کنترل کرده و در عین حال زمینه ای را فراهم می سازد تا جدیت، تصمیم گیری، حل مسئله، همکاری و ابتکار در کودک افزایش یابد.

دکتر رابرت وایت می گوید: «بازی کردن برای همه افراد کاری شادی آفرین است ولی برای کودکان، علاوه بر شادی بخش بودن عملی جدی محسوب می شود».

تحقیقات نشان می دهد بازی کودک با همسالان و والدین مهمتر از نوع اسباب بازی است و همچنین بازی با کودک (بخصوص مادر) به رشد اجتماعی و عاطفی آنها کمک می کند کودک با

دنیای واقعی، زیبایی و زشتی ها آشنا می شود و کم کم می آموزد با همیاری و مشارکت کارهایش را پیش ببرد.

می آموزد که مسئولیت پذیر باشد و راههای بروز و بیان اعتقادات و احساسات خود را بیابد. در هنگام بازی کلمات، برخوردها و رفتارهای کودک آینه ی تمام نمای طرز صحبت و برخورد والدین می باشد.

بازی با کودک رابه هیچ عنوان نمی توان وقت تلف کردن دانست زیرا بخش مهمی از آینده کودک با بازی کردن با او شکل می گیرد و استعدادها ی نهفته و پنهان او فرصت شکوفایی می یابد. باتوجه به این موضوع و در راستای احداث خانه های اسباب بازی و همچنین با عنایت به ضرورت مشارکت مادران در امور آموزشی، تربیتی، فرهنگی و اجتماعی، تشکیل کانون «مادر و کودک» در کنار خانه های اسباب بازی به منظور آشنایی بیشتر و بهتر والدین از کودکان خود (رشد شناختی، روانی، عاطفی و جسمانی) در جهت ایجاد رابطه طبیعی، صمیمانه، توأم با احترام و پذیرش، ایجاد محیط مناسب برای پرورش و از بین بردن تاثیرات تربیت نامطلوب و جلوگیری از اشتباهات و ضعف های احتمالی مادران لازم و ضروری به نظر می رسد.

۴-۷ اهداف کانون

هدف کلی ارتقای سطح سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی مادران و کودکان

اهداف جزئی

۱. افزایش اطلاعات والدین در تربیت و پرورش کودکان
۲. شناخت والدین با مراحل رشد هوشی، حسی- حرکتی، ذهنی، عاطفی، روانی و اجتماعی کودکان
۳. رشد ارتباطات کلامی و غیر کلامی مادر و کودک
۴. آموزش مهارت ها و تمرین های لازم در کسب مهارتهای زندگی به کودکان و مادران
۵. جلب مشارکت والدین به منظور مدیریت خانه های اسباب بازی در تعامل با والدین دیگر

۶. افزایش خلاقیت مادران در جهت به کارگیری مناسب اسباب بازی و شیوه های بازی برای کودکان و تعامل هدفمند مادر و کودک

۷. ترغیب و توانمندسازی مادران برای شرکت در فعالیت های گروهی

۸. آموزش به منظور تنظیم سبب اقتصادی خانواده براساس نیازهای جسمی و روانی کودکان

۹. آموزش نحوه تربیت کودکان به مادران از طریق ارتباط گیری موثر با کودک خود و دیگر کودکان

۵-۷ فعالیت های پیشنهادی کانون

شرح فعالیتهای ذیل در راستای تشکیل کانون «مادر و کودک» به منظور توانمندسازی مادران در اجرای برنامه های خانه ی اسباب بازی اعلام می گردد.

۱. فعالیتهای آموزشی:

- رشد خلاقیت کودکان
- آشنایی با بازیها (سنتی، گروهی، حسی- حرکتی و...)
- رفتار با کودک
- آشنایی با انواع بازیها براساس محیط بازی، بازیکن، جنس، وسیله بازی و....
- آشنایی با مهارتهای زندگی در ارتباط با کودک
- مراحل ارتباط گیری موثر با کودک
- و.....

۲. فعالیتهای فرهنگی- هنری:

- اجرای تئاتر توسط مادر و کودک و....
- تهیه کتاب قصه ی کودک از زبان مادر

- داستان‌سرایی مادران برای کودکان
- نمایش فیلم و تحلیل فیلم های تربیتی توسط کارشناسان برای مادران
- تهیه نشریه کودک توسط مادران
- و.....

۳. فعالیتهای تفریحی:

- برگزاری تورهای تفریحی- آموزشی با حضور کودکان و مادران
- برگزاری جشن ها به مناسبت های مختلف ملی، مذهبی، تولد کودکان
- و....

فعالیت های ورزشی:

- ۴. برپایی مسابقات مختلف ورزشی
- اجرای بازیهای با فعالیتهای تحرکی توسط مادر و کودک
- و....

۵. برگزاری دوره های مشاوره برای مادران و کودکان:

- نظیر مشاوره های تربیتی، مشاوره خانواده
- و...

۶. فعالیتهای اجتماعی:

- بررسی مشکلات محله (توسط مادر و کودک)
- مشارکت و تعامل مادران، کودکان و مرییان در نگهداری خانه ی اسباب بازی
- و

۶-۷ وظایف اداره سلامت مناطق

۱. تبلیغات و اعلام فراخوان به منظور عضویت مادران
۲. برنامه ریزی، زمان بندی و اجرای فعالیتهای آموزشی، تفریحی و
۳. هماهنگی و کمک به تامین امکانات به منظور اجرای فعالیتهای هنری، فرهنگی، ورزشی و اجتماعی و
۴. نظارت بر حسن اجرای برنامه ها و کلیه فعالیتهای کانون
۵. توجه کارشناسان و مربیان خانه های اسباب بازی و سلامت محله به منظور اجرای طرح کانون «مادر و کودک»

۷-۷ شرح وظایف کانون

۱. همکاری و تعامل با مدیریت خانه اسباب بازی
۲. به کارگیری تواناییها، دانش و مهارتهای مادران در ایجاد ارتباط موثر با کودکان
۳. مشارکت و تعامل در مدیریت خانه های اسباب بازی
۴. ترغیب و تشویق مادران غیر عضو برای شرکت در فعالیتهای گروهی کانون
۵. تشکیل گروههای بازی کودک و مادر شامل بازیهای اجتماعی، بازی با اشیاء، بازی های نمایشی، بازیهای سمبلیک و...
۶. برنامه ریزی و اجرای فعالیتهای هنری، آموزشی، تفریحی، ورزشی و
۷. برپایی جلسات مشاوره ای عمومی جهت رفع مشکلات مادران با کودکان
۸. معرفی یکی از اعضا به عنوان دبیر کانون جهت هماهنگی فعالیتهای کانون

۹. ارائه گزارش ماهانه از عملکرد کانون به مدیر خانه اسباب بازی

فصل هشتم

کانون پیشگیری از چاقی

۱-۸ پیش‌گفتار

سلامتی یکی از اساسی‌ترین نیازهای همه انسانها و شاید مهمترین دغدغه نوع بشر است و نظام سلامت با تعاریف جدید آن نقش روز افزونی در حفظ و ارتقای سطح سلامت در جامعه دارد .

به تعبیر سازمان جهانی بهداشت سلامت عبارتست از وضعیت احساس خوب بودن جسمی و روانی و اجتماعی و نه فقط فقدان بیماری و ناخوشی ، بنابراین مواردی مانند فقر ، آموزش ، تغذیه ، اشتغال ، دسترسی به آب آشامیدنی سالم بهداشت شرایط زندگی و را نیز در بر می‌گیرد و بر اساس این تعریف ، حکومت موظف است با همکاری مردم کلیه موانع دسترسی به سلامت را از میان بردارد و شرایط لازم را برای حفظ سلامت آحاد جامعه فراهم نماید .

۲-۸ تعاریف

کانون : موسسه ای است غیر دولتی ، غیر تجاری ، غیر سیاسی و غیر انتفاعی که در چهار چوب اهداف ، اساسنامه و رعایت قوانین و مقررات موضوعه کشور جمهوری اسلامی ایران برای مدت نامحدود فعالیت می‌کند . (در این اساسنامه منظور از کانون ، کانون پیشگیری از اضافه وزن و چاقی

محلّه می باشد .) **اضافه وزن و چاقی** : نمایه توده بدنی شاخص ارزیابی بدن از نظر وضعیت جسمانی در مقایسه با استاندارد است .

برای خانمها و آقایان بالای ۱۸ سال در صورتی که مقدار توده بدنی بین ۲۵ تا ۳۰ باشد دارای اضافه وزن است و اگر بالاتر از ۳۰ باشد مبتلا به چاقی است .

۳-۸ اهمیت و ضرورت

- اضافه وزن و چاقی عامل تعیین کننده در بسیاری از مرگهای قابل پیشگیری بوده و موجب افزایش خطر فشار خون ، کلسترول بالا ، دیابت نوع دوم ، بیماریهای کبدی ، سکته قلبی ، سنگ کیسه صفرا ، آرتریت ، نقرس و می شود .

- به اعتقاد بسیاری از محققین ترکیبی از عوامل گوناگون باعث چاقی می گردد تا جایی که به دلیل پیروی از رژیم های غذایی غلط و نداشتن تحرک و ورزش ناکافی ، سالانه بیش از ۵۰۰۰۰۰ نفر جان خود را از دست می دهند و شاید این رکورد بیش از تعداد کسانی است که به دلیل مصرف سیگار می میرند .

- در حال حاضر کشور ما جزو جوامع چاق جهان محسوب می گردد زیرا حدود ۶۰٪ از شهر نشینان و ۵۰٪ روستائیان مبتلا به چاقی و اضافه وزن می باشند . با اینکه جزو کشورهای غنی جهان نیستیم اما نسل بعدی جامعه که در حال حاضر کودک است ما را جزو چاق ترین کشورهای جهان قرار خواهد داد .

با توجه به مطالب فوق راه اندازی باشگاههای چاقی و کانونهای پیشگیری از چاقی در سطح مناطق و محلات تهران می تواند گامی مهم در جهت کاهش آمارهای فوق و افزایش سطح سلامت جامعه و پیشرفت بسوی توسعه موزون باشد .

۴-۸ اهداف و سیاست های تشکیل کانون پیشگیری از چاقی

۱. تامین ، حفظ و ارتقا، سلامت شهروندان تهرانی از طریق توانمند سازی آنان برای زندگی عاری از چاقی و اضافه وزن
۲. ارائه خدمات آموزشی و مشاوره به شهروندان دچار اضافه وزن و چاقی برای برخورداری از شیوه زندگی سالم
۳. ایجاد بستر مناسب جهت مشارکت مردم در روند ارتقاء سلامت خویش با ایجاد شبکه اجتماعی همیاران تهران عاری از چاقی

۵-۸ وظایف و ماموریت های پیشگیری از چاقی محله

۱. عضو گیری و ثبت نام از افراد علاقه مند جهت مشارکت در فعالیت های کانون محله
۲. جلب مشارکت اعضا در زمینه های مختلف آموزشی، فرهنگی ، اجتماعی ، ورزشی و تفریحی
۳. برنامه ریزی به منظور ارائه خدمات آموزشی ، فرهنگی ، اجتماعی و ورزشی ، تغذیه ای و روانشناسی به اعضا کانون با همکاری باشگاه چاقی منطقه
۴. برگزاری جلسات منظم با مدیریت و پرسنل باشگاه چاقی منطقه جهت هماهنگی بیشتر در ارائه خدمات
۵. تشکیل جلسات منظم ادواری با اعضای کانون و ارائه گزارش به خانه سلامت ، باشگاه چاقی و اداره سلامت منطقه
۶. ارتباط موثر و تنگاتنگ با کانونهای دیگر بخصوص کانون دیابت و کانون مادر و کودک جهت بهبود وضعیت تغذیه ای و فعالیت بدنی اعضا این کانونها

۷. تهیه و توزیع اقلام آموزشی از قبیل عکس ، پوستر ، تراکت ، تقویم ، پمفلت ، بروشور ، فیلم ، کتاب ، کتابچه با هماهنگی با باشگاه چاقی منطقه

۸. ایجاد انگیزش و جلب حمایت سیاستگزاران ، دانشگاهیان و تمام دستگاههای مرتبط و سازما نهایی مردم نهاد در خصوص ارائه خدمات مناسب در خصوص ارتقاء سلامت شهروندان و کاهش آمار افراد دچار اضافه وزن و چاقی و جلوگیری از تبلیغات غلط و غیر علمی در زمینه کاهش وزن

۶-۸ شرایط عضویت در کانون

۱. فرد ساکن محله باشد .
 ۲. علاقه مند به فعالیت در زمینه اهداف کانون باشد .
- تبصره ۱ عضویت در کانون پیشگیری از چاقی محله نیاز به داشتن وضعیت بدنی خاصی ندارد و همه افراد می توانند در صورت علاقه مندی عضو کانون شوند .

۷-۸ ارکان کانون

۱. هیات امنا: برنامه ریزی، تصمیم گیریها و امور اجرایی کانون به عهده هیات امنا می باشد . اعضا اصلی هیات امنا ۷ نفر شامل رئیس (دبیر کانون) ، نایب رئیس ، منشی و چهار نفر اعضا می باشد (ضمناً" ۲ نفر به عنوان عضو علی البدل نیز انتخاب می شوند .) برای تشکیل جلسات هیات امنا حضور بیش از نصف اعضا لازم است . تصمیمات هیات امنا باید با اکثریت آراء یا حاضرین اتخاذ گردد و توالی و تعداد جلسات نیز بر اساس نظر هیات امنا تعیین می شود .
۲. مجمع عمومی: مجمع عمومی کانون پیشگیری از چاقی محله به منظور تعیین هیات امنا سالی یکبار تشکیل جلسه می دهد و به صورت دموکراتیک هیات امنا را انتخاب می کند . مجمع

عمومی جهت تشکیل حداقل باید ۲۵ نفر عضو داشته باشد. مجمع کانون در محل کانون یا خانه سلامت و یا محل مورد توافق با دعوت قبلی از اعضا برگزار می شود. حضور نصف بعلاوه یک نفر از اعضای کانون برای رسمیت مجمع عمومی الزامی است. هیات رئیسه مجمع عمومی مرکب از رئیس، یک منشی و دو ناظر در زمان برگزاری اولین جلسه با نظر حاضرین انتخاب می شوند. در جلسات بعدی ریاست مجمع با رئیس هیات امناء خواهد بود، مگر در مواقعی که انتخاب یا عزل احدی از اعضاء هیات امناء یا کلیه آنها جز دستور جلسه مجمع باشد، که در این صورت اعضای هیات رئیسه مجمع از بین اعضاء حاضر با اکثریت نسبی انتخاب خواهد شد. تبصره ۲ حداقل سن جهت شرکت در مجمع عمومی و عضویت در هیات امناء ۱۸ سال تمام می باشد.

۸-۸ وظایف شهرداری در قبال کانون

۱. وظایف خانه سلامت محله

- هماهنگی و تعامل سازنده در جهت نیل به اهداف، مصوبات و برنامه های کانون
- نظارت، پشتیبانی و حمایت در جهت تخصیص فضاها و امکانات لازم جهت برنامه ریزی و آموزش
- شرکت مدیر خانه سلامت در جلسات مجمع عمومی کانون
- تبلیغات و اطلاع رسانی محلی جهت عضویت در کانون
- تکمیل فرمهای مربوط به کانون پیشگیری از چاقی و ارسال به منطقه
- تهیه گزارش از فعالیت کانون و ارسال به اداره سلامت منطقه

۲. وظایف اداره سلامت منطقه

- انجام تبلیغات و اطلاع رسانی جهت عضویت در کانون در سطح منطقه
- نظارت بر حسن اجرای کلیه فعالیتهای کانون و کارگروههای زیر مجموعه آن

- ایجاد تعامل و همکاری بین کانونهای منطقه و باشگاه چاقی منطقه
- همکاری در راستای در اختیار گذاشتن فضا و اجرای برنامه هایی که توسط کانون تعریف شده از قبیل فعالیتهای آموزشی ، فرهنگی ، اجتماعی و تفریحی
- تهیه ، جمع بندی و ارسال گزارش فصلی فعالیت کانونهای محلات به ستاد تهران عاری از چاقی و اداره کل سلامت شهرداری تهران.
- تکمیل فرم شماره ۳ کانون و ارسال به ستاد تهران عاری از چاقی و اداره کل سلامت
- همکاری در جهت انتخاب دبیردبیران کانونهای پیشگیری از چاقی محلات منطقه

۳. وظایف اداره کل سلامت شهرداری تهران

- ایجاد ارتباطات موثر و سازنده بین بخشی و فرا بخشی و برگزاری طرح های عمومی و فراگیر در سطح مناطق ۲۲ گانه شهرداری تهران در جهت تحقق اهداف کانونهای پیشگیری از چاقی محله
- تدوین دستورالعمل های لازم و ارائه پیشنهاد های اجرایی برای توانمند سازی اعضای کانون
- نظارت کلی بر انجام فرایند و هماهنگ نمودن کانونهای محلات و مناطق با متولیان سلامت
- تشکیل هیات علمی مرکب از افراد فرهیخته و با تجربه به منظور حمایت علمی و آموزشی از کانونهای محله
- همکاری در جهت انتخاب دبیر دبیران کانونهای پیشگیری از چاقی محلات شهر تهران

فصل نهم

کانون سالمندان

۹-۱ پیش‌گفتار

آنچه به شهر روح و پویایی می‌دهد در حقیقت روابط بین انسانها است در واقع هویت شهرها برگرفته از هویت شهروندان آن است اگرچه شهر علاوه بر انسانها مجموعه‌های متعددی را در خود دارد اما آنها بدون وجود انسانها فاقد ارزش اند.

در بررسی چالش‌های فراروی شهرها، مشخص شده است که ارتباط مستمر با مردم و بهره‌گیری از مشارکت اجتماعی آنان در قالب گروه‌های داوطلب مردمی و سازمان یافته سبب گردش روان و صحیح اطلاعات شده، که این امر در مدیریت شهری، امکان موضع‌گیری و حرکت درست و مناسب در حل مشکلات و برپایی یک شهر خوب را فراهم خواهد نمود. توجه به مشارکت مردمی راهکاری است مستدل برای استفاده از توانایی فکری آنان در سازندگی محیطی که در آن زندگی می‌نمایند. در واقع مشارکت حاصل روندی پویاست که در آن فرد، خواسته‌های واقعی خود و جامعه را به درستی می‌شناسد و نه تنها هدف خود را با جامعه همسو می‌یابد بلکه فعالیت خود و جامعه را بدون هیچگونه احساس فشاری با هم درمی‌آمیزد و نسبت به این آمیختگی احساس تعهد می‌کند و در این میان مشارکت شهروندان در جامعه شهری موجب نتایجی بس گرانبها و متقابلی برای نظام مدیریت شهری و شهروندان خواهد بود. اگر باب مشارکت فعال بسته باشد و شهروند به شهرنشین تنزل پیدا کند، نه تنها شاهد رشد و تعالی

شهروندان، بسط و استخراج توانایی‌های آنان، تقویت هویت شهری و احساس تعلق به شهر، تقویت حس اعتماد و همکاری میان اهالی شهر و مدیران شهری نیستیم، بلکه دارای کمترین میزان کارکرد و بهره‌وری در نظام مدیریت شهری نیز خواهیم بود.

برای موفقیت در بهره‌وری مدیریت و افزایش میزان کارایی در بخش‌های گوناگون مدیریت شهری، لازم است زمینه‌های مناسب برای ایجاد کانونهای محلی که متشکل از مردم همان محله هستند فراهم گردد. چرا که مشارکت هدفدار آحاد مردم در قالب کانونهای داوطلب مردمی منجر به استفاده از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های شهروندان خواهد شد، که بهره‌مندی از نظرات مشورتی آنان در حوزه تصمیم‌سازی، مشاوره‌ای، سیاستگذاری و اجرایی منجر به ایجاد شفاف‌سازی در انجام امور مدیریت شهری و امکان برقراری نظام نظارت همگانی و ارتباط مستقیم مدیریت شهری با شهروندان را خواهد شد.

۲-۹ هدف کلی کانون سالمندان

افزایش مشارکت‌های داوطلبانه مردمی و ساماندهی آن در محلات، جهت واگذاری مسئولیتها، تکالیف و اثر بخشی فعالیتهای شهروندان در عرصه‌های مختلف مدیریت شهری بویژه حوزه امور اجتماعی و فرهنگی

۳-۹ هدف از تشکیل کانون سالمندی

با عنایت به جمعیت رو به رشد در کشور و لزوم ساماندهی، ارتقاء سطح آگاهی‌ها و فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی. مردم، کانونها با هدف جلب مشارکت مردم از طریق دخالت دادن و درگیر نمودن شهروندان در تعاملات اجتماعی و فرهنگی سبب خواهند شد تا شهروندان از سلامت جسمی و روانی بهتری برخوردار گردند و به رضایت درونی برسند.

۱. تلاش و فعالیت جهت تشکل‌یابی، انتظام، همگرایی، هم‌اندیشی و هم‌کوشی در مسیر طراحی و اجرای برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی

۲. غنی سازی اوقات فراغت از طریق تدوین و اجرای برنامه های مختلف آموزشی ، فرهنگی، هنری، ورزشی، گردشگری، تفریحی، مذهبی و نظایر آن
۳. آموزش و ارتقای سطح دانش ، بینش و مهارت های اعضا در عرصه های مختلف فرهنگی و اجتماعی ، بخصوص در حوزه سلامت ، بهداشت جسمانی، روانی و حفظ توانمندی های لازم با هدف قادر سازی مردم برای اتخاذ انتخاب های آگاهانه درباره سلامت
۴. حمایت، بهبود و شناساندن وضعیت و جایگاه اجتماعی و جلب همکاری و مشارکت موثر سایر نهادها و نیروهای رسمی و غیر رسمی جامعه در موضوعات، مسایل و برنامه های کانونها
۵. شناخت توانمندی ها و ظرفیت های بالقوه فرهنگی اجتماعی و سازماندهی و مدیریت بهینه اعضا بویژه در عرصه های مختلف مشارکت پذیری و مسئولیت پذیری اجتماعی به منظور ارتقاء کیفی و گسترش زمینه های توسعه انسانی، اجتماعی و فرهنگی
۶. تمرین و تلاش مستمر جمعی برای بازآموزی، بکارگیری و ارتقاء روش ها، گفتگو، تقویت سازگاری و انسجام جمعی و احترام به هنجارها و قواعد عام زندگی اجتماعی، ارزش های اعتقادی، اخلاقی، دینی و ملی و جهانی
۷. تقویت روحیه نشاط، شادابی و امید از طریق اعتماد متقابل، اعطای مسئولیت، فرهنگ پذیری مشارکتی ، تفویض اختیار و تحقق حقوق اجتماعی
۸. شناخت و ترویج مبانی نظری و پایبندی عملی اعضا نسبت به حقوق و تکالیف شهروندی، و قواعد زیستن در جامعه شهری سالم و متعادل
۹. تقویت روحیه جمعی و ایجاد همبستگی اجتماعی

۹-۴ شرح وظایف کانون در مناطق

کانون به منظور دستیابی به اهداف مندرج و تحقق اصولی چون «استقلال» و «توانمندسازی» و «تکریم» وظایف زیر را به عهده دارد:

۱. ایجاد ارتباطی علمی، تخصصی، تحقیقاتی، آموزشی و صنفی با اشخاص حقیقی و حقوقی، نیروها و نهادهای دولتی و غیردولتی
۲. تبادل نظر با مسئولان، استادان، محققان، خانواده ها و کارشناسان که در موضوعات شهروندی مطالعه و فعالیت دارند.
۳. فراهم آوردن فرصت ها، امکانات، مشارکت و گردآوری نظرات اعضاء در مورد طرح ها، برنامه ها و مسایل مربوطه
۴. شناسایی، معرفی و حمایت از محققان و مسئولان موثر در زمینه های مربوطه
۵. شناسایی و آگاه سازی اعضاء نسبت به حقوق و تکالیف شان و حمایت از آنها جهت تحقق این حقوق
۶. برنامه ریزی، سازماندهی، حمایت، هدایت، مشارکت، و اجرای طراحی مختلف فرهنگی هنری، اجتماعی، ورزشی، گردشگری، پزشکی، علمی، پژوهشی، آموزشی، دینی، مشاوره ای در مسیر تحقق اهداف، حقوق و منافع قانونی و مشروع اعضا.
۷. نهادینه نمودن و برقراری ارتباط مستمر مردمی و مشارکت جمعی بامتولیان مدیریت شهری